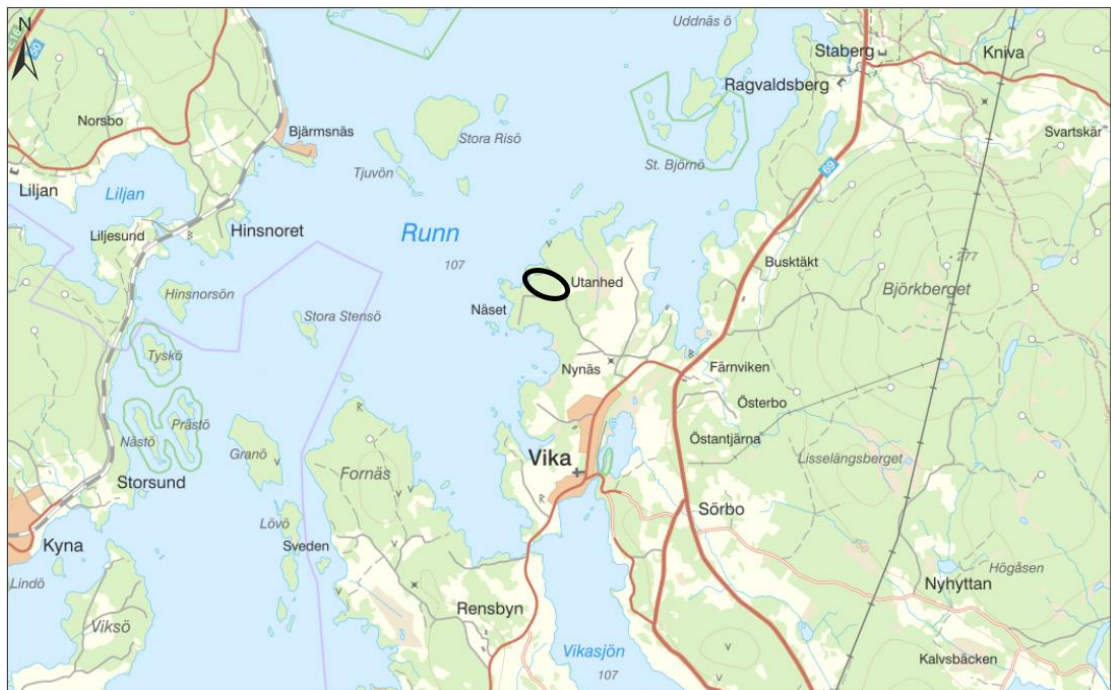

Detaljplaneprogram för Småhusområde norr om Näset i Vika i Falu kommun, Dalarnas län

Planprogram

Inledning

En etablering av en större bebyggelsegrupp på landsbygden ställer flera frågor, och dessa lyfts i detta planprogram i syfte att reda ut om och hur en etablering i detta läge är lämplig.

Enligt den antagna översiktsplanen FalunBorlänge är en lokalisering av en ny bebyggelsegrupp utanför samlad bebyggelse, som inte ligger längs kollektivtrafikstråk eller i serviceorterna inte lämplig. Den pågående fördjupade översiktsplanen för Runn är i samrådsskedet, och principer för lokalisering av ny bebyggelse stämmer överens med vad den kommunövergripande översiktsplanen anger.

Falu kommuns antagna Landsbygdsprogram 2018–2030 anger en viljeriktning för landsbygdens utveckling. Det anger att Falu kommun ska arbeta för att ge fler möjlighet att bosätta sig på landsbygden. Samhällsplanering som underlättar för byggnation och en tydlig plan över var kommunen vill att det ska byggas på landsbygden är viktiga förutsättningar för detta. Kollektivtrafiken behöver bli mer attraktiv för att fler ska välja den framför bilen. Landsbygdsprogrammet anger även att boende, yrkesverksamma och besökare i Falu kommun ska med lätthet kunna förflytta sig med cykel som färdmedel på ett tryggt och säkert sätt.

Det finns flera frågor som måste utredas för att kunna bedöma lämpligheten av att tillåta en bebyggelsegrupp av denna storlek i det här området. Vägen till området, möjligheten att ordna vatten och spillvatten, påverkan på strandskyddat område samt hur bebyggelsen kan anpassas till landsbygdens karaktär och kulturmiljövärden måste utredas vidare innan en detaljplan kan tas fram. Planprogrammet bör även omfatta en diskussion gällande befintlig bebyggelse norr om föreslaget område för att klargöra om även dessa ska ingå i en eventuell kommande detaljplan.

Planprogrammet ska ge en insikt i de kommunalekonomiska konsekvenserna i fråga om försörjning av vatten och spillvatten, skolskjuts, hemtjänst samt räddningstjänst. Planprogrammets syfte är att visa huruvida det är önskvärt och lämpligt eller inte att gå vidare i planprocessen.

Planens syfte och huvuddrag

Planprogrammets syfte är att visa en samlad bild över önskad utveckling för del av fastigheten Andrakebyn 2:13 och översiktligt utreda förutsättningarna för dessa visioner.

Planprogrammet utgår ifrån den ansökan om planbesked som inkommit där önskan är att kunna möjliggöra för 10 till 15 småhusfastigheter. Planprogrammet hanterar frågor om bebyggelsegruppens storlek, möjligheten att ordna VA, kommunal service samt påverkan på kulturmiljövärden och landskapsvärden.

Avgränsning

Planprogrammets utredningar omfattar del av fastigheten Andrakebyn 2:13, men i planprogrammet hanteras frågor som kan komma att påverka närliggande fastigheter. Påverkan på fastigheter runtomkring kan bland annat handla om vattenförsörjning och avloppshantering samt möjligheten att samordna badplats och bryggor.

Programområdet markerat med röstreckad linje

Undersökning av betydande miljöpåverkan

En undersökning om planprogrammet kan antas medföra betydande miljöpåverkan har gjorts. Planprogrammets genomförande bedöms inte innebära en sådan betydande påverkan på miljön, hälsan och hushållningen med naturresurser att en miljökonsekvensbeskrivning enligt 4 kap. 34 § plan- och bygglagen, PBL behöver upprättas.

Kommunens bedömning är att planprogrammet inte medför någon betydande miljöpåverkan med hänsyn till de kriterier som anges i Miljöbedömningsförordningen (2017:966) 5 §. Någon miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap 11 § miljöbalken behöver därför inte upprättas.

Ett planprogram är ett tidigt skede i detaljplaneprocessen. Utifrån de kunskaper om området och dess påverkan som finns idag bedöms det inte innebära några verksamheter eller åtgärder som kan antas få betydande miljöpåverkan. Inför samrådskedet av detaljplanen kommer en ny bedömning i

frågan att göras. De avvägningar som är gjorda i programskedet hanterar frågor kring eventuell påverkan på strandzonen och strandskyddet då det finns risk att området kommer att få ett ökat slitage. En etablering i det här läget kan innebära ett ökat bilåkande, som i sin tur kan leda till ökade utsläpp. Även val av VA-lösning är något som kan innebära påverkan på miljön. Dessa frågor samt andra hanterade frågor i behovsbedömningen bedöms dock i sin helhet inte vara av den vikt att planens genomförande kan antas få en betydande miljöpåverkan.

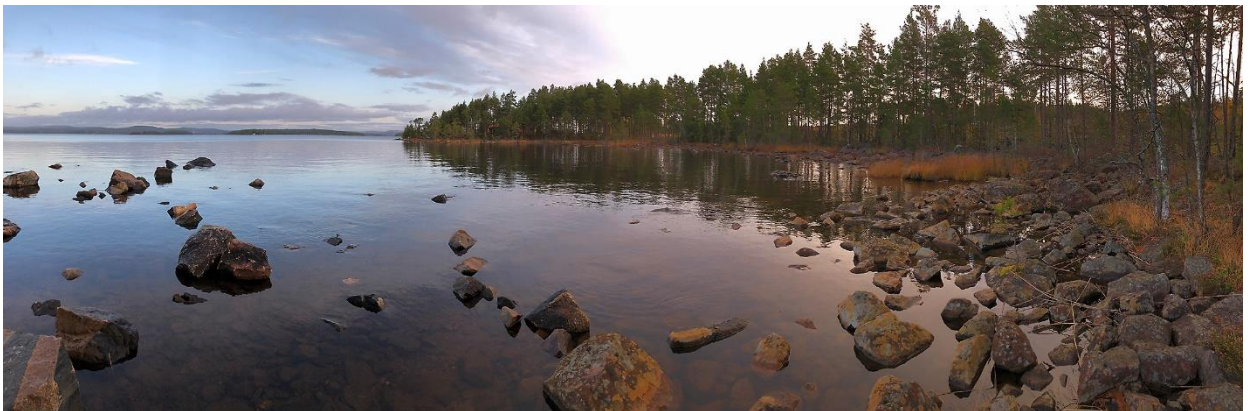
Förutsättningar

Markförhållanden, natur- och kulturmiljö

Markförhållanden

Området består av skogsmark i östra delen medan en stor del av västra delen består av ett hygge. Ned mot Runns strand finns en vegetationsklädd zon med äldre tallar och lövträd. Området sluttar ned mot Runn och marken består till största delen av sandig morän. Vid Runns strandzon övergår det till mer blockig mark.

Naturmiljö längs stranden

Strandzonen inom planområdet, foto taget norrut

Vattenområdet utgörs av en grund och blockrik vik. Viken är förhållandevis skyddad i förhållande till mycket av Runns övriga stränder som är öppna och vindutsatta. Generellt är grunda vikar av betydelse för fågellivet och viktiga uppväxtområden för fisk.

Blockrik mark vid strandzonen, bild tagen mot väster

Den västra delen av fastigheten är avverkad för några år sedan men en smal hänsynszon med skog lämnades längs Runns strand. Skogen består av en delvis skiktad tallskog med ett stort spann i ålder på träden. Det finns flera trädgenerationer där den äldsta förmodligen är runt 200 år. Generellt är träden segvuxna och krokiga pga den magra och steniga marken. Den magra marken har även gjort att dimensionstillväxten har hämmats och även gamla träd är förhållandevis smala. Särskilt de äldsta träden har fått en speciell karaktär som en följd av förhållandena. Falu kommun har gjort en översiktlig naturvärdesinventering och noterat att åtminstone ett av de gamla träden bär spår efter den rödlistade skalbaggen reliktbody som lever i barken på gamla och solexponerade tallar.

Äldre tallar vid strandzonen

Riksintresse för kulturmiljö

Området ligger inom riksintresseområdet Vika byar (W12). Motiveringen till riksintresset är bland annat att det är en centralbygd och en av landskapets huvudbygder under järnålder-medeltid med rik fornlämningsförekomst och välbevarade bymiljöer i Åsen, Folkarbyn och Strand. Uttryck för riksintresset är framförallt att det finns stor rikedom av olika fornlämningstyper, däribland gravhögar, gravfält och lågtekniska järnframställningsplatser från järnåldern samt gravrösen från bronsåldern på Fornäs udde. Rikt utsmyckad

medeltidskyrka i Vika. Välbevarad 1700- och 1800-talsbebyggelse i byarna Folkarby, Strand och Åsen.

Riksintressets huvudvärden är odlingslandskapet, fornlämningarna och de preciserade bymiljöerna. Vid Näset är uttrycket för riksintresset ganska svagt, men områdets historiska kontinuitet och att riksintresset består av ett öppet odlingslandskap med skogsmark på uddar och i vikar har betydelse för riksintresset. Skogsmarken användes för bete och för att hämta hem ved och annat material (timmer, mossa osv). Området runt Näset verkar inte ha varit brukat/odlat av vad man kan se på storskifteskartan, utan har troligen alltid varit en del av utmarken, och använts just för bete och ved mm. Det är en del i områdets kontext och viktigt för att förstå hur odlingslandskapet har nyttjats historiskt. Så ur det perspektivet har skogsmarken betydelse för hur odlingslandskapet har brukats. Den skogliga kontexten har ett värde som en struktur som visar hur landskapet har nyttjats. Om skogen skulle exploateras i alltför stor utsträckning så skulle den dimensionen i det historiska landskapet minska.

Förutsättningar för att kulturvärdena skall bibehållas är att utglesning av befintlig bebyggelse inte bör få ske. Försiktighet bör råda med ytterligare fritids- eller villabebyggelse. Eventuell nytillkommande bebyggelse bör anpassas till den befintliga bebyggelsens utseende och struktur. Den öppna karaktären på landskapet med koncentrerade byklasar bör bibehållas.

Riksintresse för friluftsliv

Hela Runns vattenområde är av riksintresse för friluftslivet. Huvudkriterierna för riksintresset består i att det är ett område med särskilt goda förutsättningar för vattenanknutna friluftaktiviteter och därmed berikande upplevelser. Det är också ett område med särskilt goda förutsättningar för berikande upplevelser i natur och/eller kulturmiljöer.

Nyttjandet bygger på god tillgänglighet, varför ytterligare anordningar som underlättar tillträde till sjön och utbyggda rastmöjligheter för vistelse i området, är av stort värde för friluftslivet. Skydd av skog eller hänsynsfullt skogsbruk på öar och stränder är av värde för landskapsbilden och friluftsupplevelsen. Påverkan på riksintresset bör noga beaktas vid planläggning inom strandskyddat område.

Runns dragningskraft för friluftslivet bygger på det storslagna vattenlandskapet. Påverkan på upplevelsen av detta i form av strandnära exploateringar eller icke hänsynsfullt skogsbruk reducerar värdet. Bullrande, motorburen trafik på isen och vattnet kan vara kraftigt störande för friluftsupplevelsen.

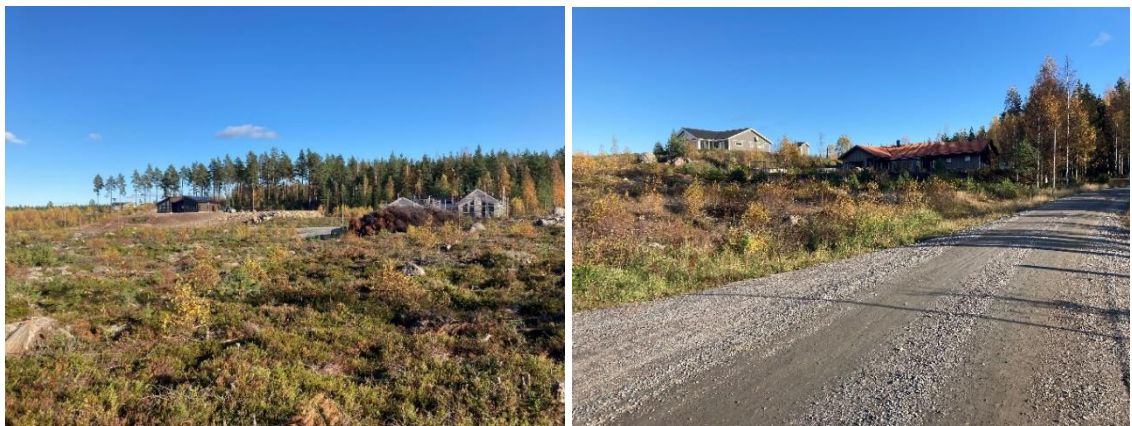
Bebyggelse, service och infrastruktur

Befintlig bebyggelse

Planområdet är obebyggt. I direkt anslutning till planområdet, åt norr, finns en bebyggelseklunga med totalt åtta bostadsfastigheter som har tillkommit

under 2000-talet fram till nu genom bygglovsprövning. Tre av fastigheterna ligger i direkt anslutning till planområdet och här pågår nybyggnation av villor. Bebyggelsen består främst av enplansvillor. Träpanel är det dominerande fasadmaterialet och taken utgörs främst av tegel eller betongpannor. Merparten av bebyggelsen är färgsatta med dova kulörer främst falurött eller grått, även om något undantag med ljusare kulör förekommer.

Cirka hundra meter söder om planområdet finns 21 fastigheter längs grusvägen i Näset, med en gällande byggnadsplan från 1969. Majoriteten av bebyggelsen är fritidshus med även permanentboende förekommer. Merparten av bebyggelsen är i ett plan, har träpanel eller timmerfasad och tak av tegel eller plåt. Vanlig färgsättning på fasader är faluröd eller grå. Uppvuxen tallskog skärmar av planområdet från bebyggelsen i Näset.

Ny bebyggelse samt befintlig bebyggelse norr om området.

Befintlig bebyggelse i området Näset

Befintlig bebyggelse nordväst om programområdet

Landskapsanalys

Området utgörs idag främst av uppvuxen blockig tallskog med en tydlig gräns mellan skogsbeväxt mark och nyligen avverkad mark. Denna gräns betonas av att den sammanfaller med en lokal låglinje som delar området i

två nära på lika delar; en skogsbeklädd högre del i öst och en lägre nyligen avverkad del i väst. Närmast strandkanten i väst återfinns det dock en ridå av främst tall och lövträd. Block som blottlagts efter tidigare markarbeten för en ledning skapar en tydlig korridor i nordsydlig riktning i väst. Härifrån är det öppna vy över Runns vattenspegel.

Från den lokala låglinjen som delar området är vyn över sjön bäst tillgänglig mot nordväst där närapå all vegetation över 1 meter är borttagen.

Närmast nordost om området ligger ett avverkat område med yngre tall på återväxt. Ytterligare öster om detta område samt söder om området återfinns äldre produktionsskog. Direkt öster om området bedrivs småskaligt jordbruk med vyer över jordbrukslandskap mot sydost.

Landskapsanalys, Sweco architects

Service

Det finns förskola och skola i Vika, ca 2,5 km från planområdet. En skolstrukturutredning har nyligen påvisat behov av att utöka och förnya Vikaskolan i både förskola och grundskola. Med anledning av avståndet till skolan kommer de yngre barnen i området att vara skolskjutsberättigade.

I Vika finns ett mindre bibliotek med servicepunkt för kommunens verksamhet.

Hemtjänst kan bli aktuell i området om behov av det uppstår, och även där behövs ett beaktande av avstånd och vägstandard.

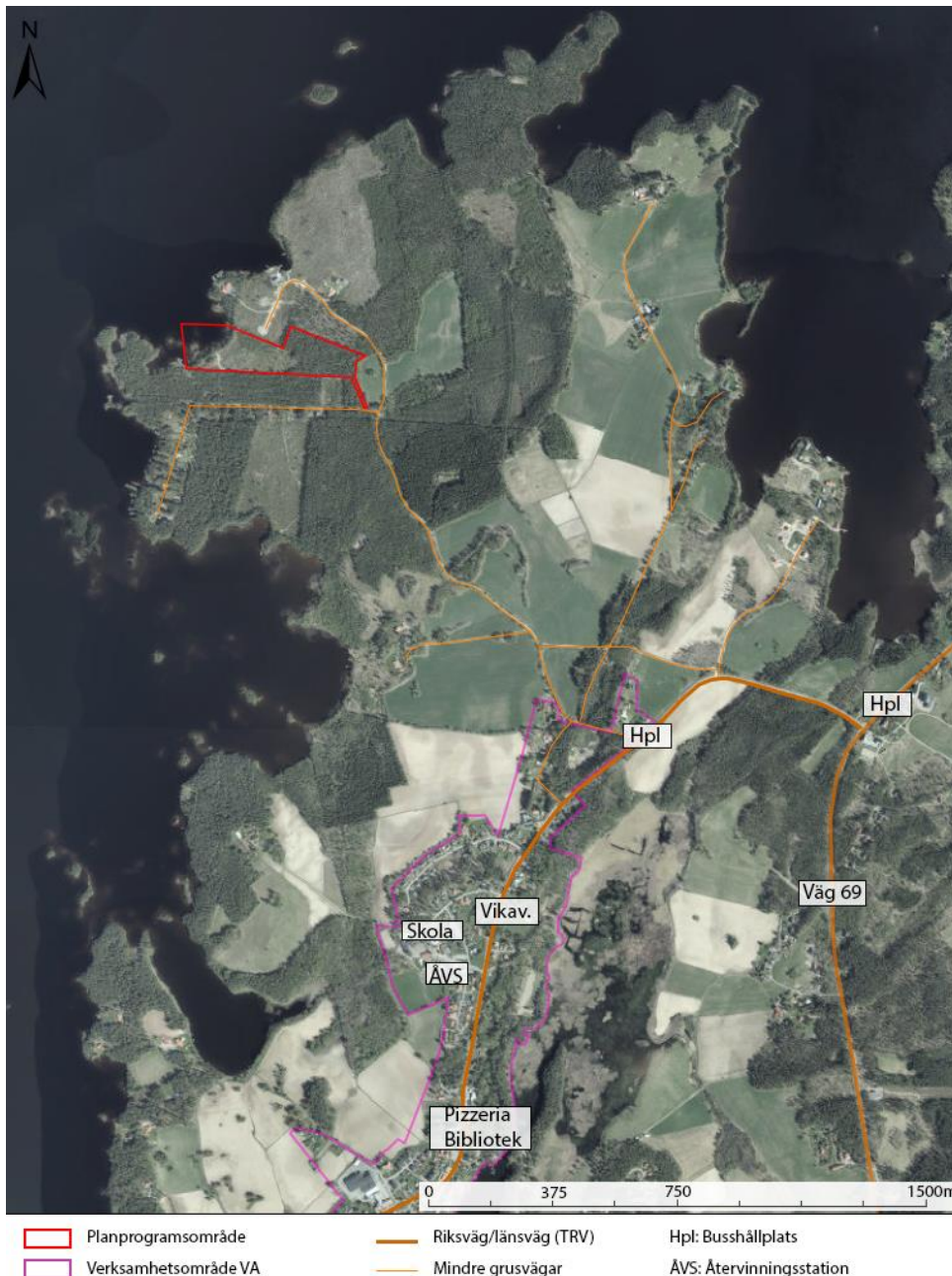
Idag finns ingen räddningsstation i Vika. Insattiden för räddningstjänsten är ca 20 minuter.

Det finns en pizzeria i Vika som även säljer vissa basvaror, och avståndet till större livsmedelshandel i Hosjö är ca 12 km.

Vatten, spillvatten och dagvatten

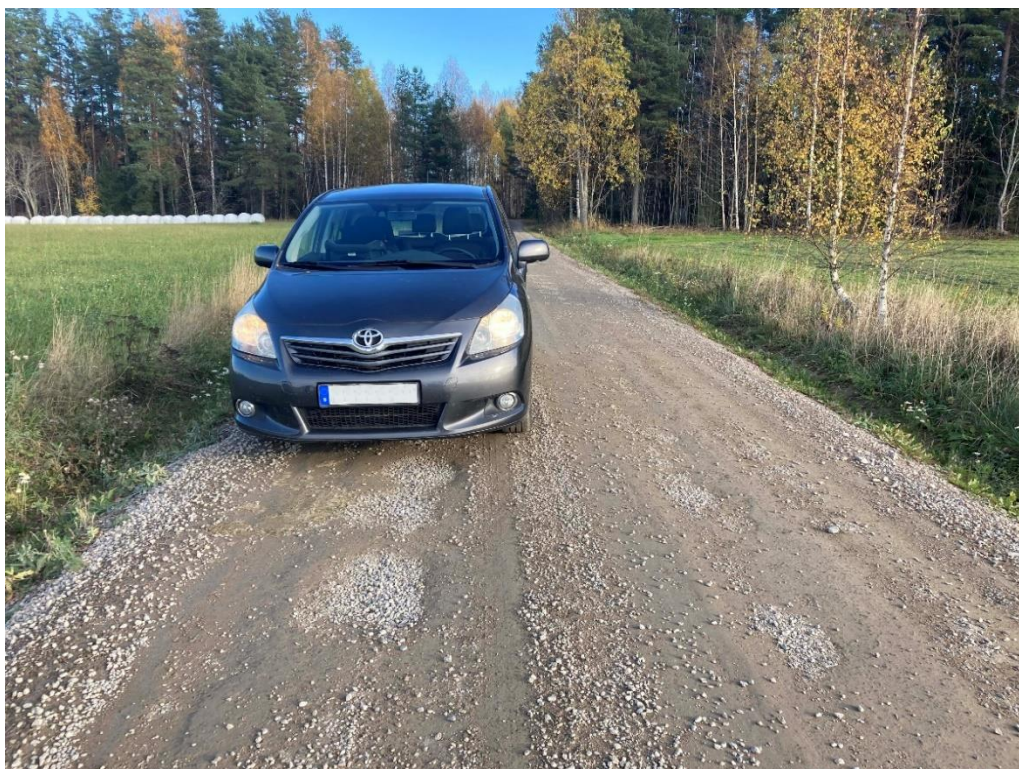
Det finns inget allmänt VA till området idag. Bostadsfastigheterna norr om föreslaget område har en gemensam anläggning för vatten och spillvatten, som inte har kapacitet för ytterligare fastigheter i den mängd som nu föreslås.

Översikt över planområdets läge samt servicepunkter i Vika

Trafik

Området angörs i dagsläget från en enskild grusväg som i sin tur ansluter till Vikavägen, som är en statlig väg. Kommunen har inget vägnät i Vikabygden. Vägen till området har varierande bredd mellan ca 4,5-5,5 m. Längs sträckan finns mötesplatser med större vägbredd för att möjliggöra möten med breda fordon som lantbruksmaskiner. Högsta hastighet för vägen är 70 km/tim. Vaghållare är Nässets vägförening, och vägföreningen har beslutat om en rekommenderad hastighet om 40 km/tim. Under vårens tjällossning har vägföreningen begränsat fordonsvikt till 4 ton för att förebygga skador på vägkroppen.

Vägen till området har mötesplatser men saknar belysning

Kollektivtrafik

Vid riksväg 69 i Färnviken finns hållplatsläge för kollektivtrafik mellan Falun och Hedemora (ca 2,2 km från området) och vid Heden finns närmaste hållplatsläge för kollektivtrafiken mellan Vika och Falun (1,6 km från området), Hållplatslägen markeras i översigtskarta ovan och benämns enligt Dalatrafiks tidtabeller Utanhed och Färnviken. Turtätheten är förhållandevis god och under terminstid är skolskjutsen samordnad med ordinarie kollektivtrafik. Tiderna överensstämmer med den närmsta kommunala högstadieskolans start- och sluttider (Hälsinggårdsskolan). Vissa turer ansluter även mot Borlänge.

El och bredband

El och opto finns i anslutning till planområdet. Falu elnät har en högspänningskabel i områdets västra del, närmast sjön, vilken är viktig att ta hänsyn till i planeringen.

Vattenområden

Badplats och bryggor

Norr om området finns en anordnad badplats med möjlighet till brygga och båtplats för de fastigheter (Färnviken 3:11-14) som ligger direkt norr om Andrakebyn 2:13. Söder om området finns mark som är planlagd för båthus. Möjligheten att samordna bryggor, båtplatser och badplats vid någon av dessa platser behöver utredas i det kommande detaljplanearbetet. Strandzonen inom Andrakebyn 2:13 är inte lämplig för anläggningar av detta slag då det är ett område med grunt vatten med block.

Förslag

Bebyggelse

Struktur

Området ligger inom riksintresse för kulturmiljövården. I områden som omfattas av riksintressen är det allmänna intresset att anpassa ny bebyggelse mycket starkt eftersom det värdefulla är av nationell betydelse. I detta område är det främst landsbygdens karaktär med gles bebyggelse som är tydlig. För att behålla landsbygdens karaktär är det viktigt att nytillkommande bebyggelse anpassas till landskapet och att husens placering och utformning knyter an till befintlig bebyggelse och bebyggelsestruktur. I detta område finns ingen tydlig befintlig struktur, då den bebyggelse som finns i området sporadiskt har uppkommit under olika tidsperioder. Ett sätt att behålla landsbygdskaraktären är att låta bostadsfastigheterna vara stora så att bebyggelsen kan placeras luftigt och anpassas efter topografi och naturliga gränser.

Det är viktigt att strandzonen vid Runn inte privatiseras, och strandskyddets syfte är att säkerställa detta. I vissa fall kan strandskyddet upphävas, om det finns särskilda skäl. Dessa regleras i miljöbalkens 7 kapitel 18 §.

I ansökan om planbesked finns en önskan om att möjliggöra för bryggor för båtar och bad, men förvaltningen bedömer att detta är olämpligt med hänsyn till strandområdets grunda och blockrika botten som är viktig för fisk- och fågellivet. Även tallskogen i strandområdet bör bevaras, då den tillsammans med vattenområdet är av stor betydelse för den biologiska mångfalden. Norr om föreslaget område finns en mindre badplats med möjlighet till brygga för de befintliga bostadsfastigheterna, och möjligheten att utnyttja den platsen även för fler fastigheter bör utredas vidare, alternativt om det för båthus planlagda området en bit söder om programområdet skulle kunna vara ett alternativ.

Programförslaget består av friliggande enfamiljshus i 1-2 våningar. Tomterna föreslås vara rymliga och placeringen av bebyggelsen ska kunna ordnas så att marklutningar hålls naturliga.

Förslag till programkarta.

Gestaltning

Byggnaderna bör utformas med träfasader med kulörer som är dova för att inte bli dominerande från sjösidan och för att harmoniera med natur- och kulturmiljölandskapet. Tak bör hållas till material som inte riskerar att glänsa. En fördel är om byggnaderna delas upp i mindre volymer.

Byggnaderna bör placeras så att solpaneler gynnas.

Teknisk försörjning

Vattenskyddsområde

Öster om planområdet finns ett vattenskyddsområde. Det är av betydelse för dricksvattenförsörjningen då det finns möjlighet till ett relativt stort uttag och i framtiden kan fungera som en reservvattentäkt för många personer. Vid exploatering i eller i närheten av vattenskyddsområdet är det viktigt att säkerställa att åtgärder som kan vara ett hot mot råvattenresursen minimeras.

Vatten och avlopp

När en detaljplan tas fram måste det gå att visa att det går att ordna vatten och avlopp på ett bra sätt. En detaljplan möjliggör normalt för så tät bebyggelse att egna lösningar på varje enskild fastighet inte är möjliga eller

lämpliga. I Översiktsplan FalunBorlänge klargörs att nya planerade bostadsområden alltid ska anslutas till allmänt VA. Om detta inte ska följas ska man kunna visa en egen lösning som innebär att det inte finns ett behov att ansluta till allmänt VA. Nyttan av att tillåta nya detaljplaner utan att inkludera området i kommunens verksamhetsområde för allmänt VA måste dock alltid vägas mot risken för att kommunen i framtiden måste lösa behovet av VA i området.

För mindre detaljplaner som inte ligger direkt i anslutning till ett befintligt verksamhetsområde för allmänt vatten och avlopp kan ett alternativ vara en mindre gemensamhetsanläggning för vatten och/eller spillvatten. Ett annat alternativ kan vara att anlägga ett gemensamt ledningsnät som kopplas till det allmänna nätet vid lämplig anslutningspunkt. Nedan redogörs för de två alternativa VA-lösningar som bedöms som möjliga för området.

Anslutning till det allmänna VA-nätet

För anslutning till det allmänna VA-nätet behöver ledningar anläggas ca 1,5 km. Höjdmässigt ligger området på samma höjd som anslutande ledningar vilket gör att spillvatten behöver pumpas hela sträckan. Enbart trycksatta ledningar underlättar sträckningsdragning och utförande då hänsyn inte behöver tas till terräng samt att schaktdjupet inte förändras speciellt mycket. Den nödvändiga sträckningen för en anslutning till det allmänna nätet passerar ett flertal fastigheter med skog och åker. Den naturliga sträckningen ligger i närhet av befintlig anslutningsväg. En sträckning kommer kräva avtal/servitut med respektive fastighetsägare. Ledningarna kan komma att behöva ligga inom område för vattenskyddsområde, vilket kan innebära särskilda åtgärder vid anläggning.

Vattenkapacitet i anslutningspunkt förutsätts finnas men trycket är okänt. Detta kan medföra att en eventuell anslutning till det allmänna vattennätet kan kräva en tryckstegring för området. Placering av pumpstation för spillvatten föreslås väster om den föreslagna bebyggelsen.

Tryckspillvattenledning följer då med övriga ledningar i plan och ut ur området söderut. En bräddningsledning för pumpstationen kan utföras mot ett anlagt dike längs med fastighetsgräns i söder.

Gemensamma anläggningar utan anslutning till det allmänna VA-nätet

Vattenförsörjning

Planerat läge för en brunn inklusive teknikbyggnad för vatten ligger i öster. Inga fysiska undersökningar har i dagsläget utförts för vatten vad gäller kapacitet eller kvalitet. Det finns brunnar i närheten enligt SGUs brunnsarkiv med kapacitet på ca 1,5 l/s och större kapaciteter finns närmare åsen i öster.

Ett dimensionerande momentanflöde enligt Svenskt Vatten P114 Figur 3.9 ligger på ca 2 l/s för de 15 fastigheterna. Siffran baserat på 2,5 boende/villa. En rimlig bedömning är att vattenkapacitet finns inom området och för området. Vad gäller kvalitet på vatten och hur det ska hanteras finns olika råd,

bestämmelser och krav bl.a. beroende på omfattning. För aktuellt område så bedöms antalet boende bli under 50, det bedöms inte produceras mer vatten än 10 m³/dygn och vattnet avses inte användas i kommersiellt syfte eller offentlig verksamhet, vilket gör att Livsmedelsverkets allmänna råd om enskild dricksvattenförsörjning gäller. En provtagningsplan och uppföljning av kvaliteten på vattnet rekommenderas. Söder om området finns idag en befintlig vattenanläggning för permanent och fritidsboende.

Spillvattenhantering

I den västra delen av området ligger lågpunkt för ledningar och här bedöms lämpligt att placera ett minireningsverk anpassat för antal boende i området. Krav kommer att ställas på anläggningen gällande kontroll av anläggningens funktion, hygieniska säkerhet, miljöskydd och hälsoskydd. Nivån på hälsoskydd och miljöskydd kommer vara hög. Finns möjlighet att återföra näringsämnen till odlad mark är det en bra möjlighet för att kretsloppsanpassa anläggningen.

Vid reningsverkets utloppspunkt sätts en provtagningsbrunn för att kunna kontrollera reningsverkets funktion. Det planeras även (likt bräddfunktionen hos en pumpstation) ett dike längs med den södra fastighetsgränsen för utsläpp av renat spillvatten samt utlopp från bräddledning. Föreslagen nivå på anläggningens vattengång, +109.7, ligger över dagens 100-årsflöde och 200-års flöde för beräknad vattennivå Runn enligt Länsstyrelsens framtagna riskhanteringsplan för Falu Tätort - enligt förordning om översvänningsrisker. Normalvattenyta för Runn ligger på +107,1.

Sammanfattning och förslag

Det finns för- och nackdelar med de föreslagna VA-lösningarna. Gemensamt för de båda alternativen är att planområdets lutning ger goda förutsättningar att anlägga ett självfallsnät för spillvatten som avslutas med en pumpstation alternativt ett eget minireningsverk i områdets västra del. Föreslagna fastigheter i områdets östra del kan eventuellt behöva åtgärder för att klara fallet mot väster. Ledningsdragningen för spillvattenledningar inom planområdet kommer troligtvis därför få liknande eller samma lägen i de båda VA-lösningarna. En bräddningsmöjlighet via ledning eller dike måste även finnas i bägge alternativ.

Anläggningskostnaderna för de olika alternativen bedöms skilja relativt mycket då kostnaden för en pumpstation samt 1,5 km överföringsledning bedöms väsentligt dyrare jämfört med att anlägga ett minireningsverk samt brunnsborrning för vatten med tillhörande teknikbyggnad. Även risker med anläggning på vattenskyddsområdet bör vägas in.

Avtal med markägare är en faktor som bidrar till osäkerhet om sträckning och eventuell ökad anläggningskostnad i det fall en överföringsledning till det allmänna VA-nätet ska anläggas. En annan osäkerhetsfaktor är trycket på vattnet i en anslutningspunkt. Räcker inte det till så måste en

tryckstegring anläggas vilket fördyrar VA-anläggningen. Kostnader för en gemensamhetsanläggnings drift och skötsel läggs på fastigheterna.

Förslag enligt den VA-utredning som genomförts för programområdet är att för detta område anlägga ett gemensamt VA-ledningsnät med ett eget minireningsverk samt egen dricksvattenanläggning då det på kort och lång sikt är det mest fördelaktiga för området. I det fallet att området kommer ingå i verksamhetsområde för vatten och spillvatten eller bara spillvatten så kan anläggningen på ett enligt VA-utredningen, relativt enkelt sätt byggas om. En risk är då att det blir ytterligare kostnader för området om det under den gemensamma VA-anläggningens livstid kommer att innebära en påkoppling på det allmänna VA-nätet.

Avfallshantering

I nya områden förordas gemensam hämtningsplats för avfall. I kommande detaljplanering bör ytor för detta ordnas, i ett läge där avfallsfordon kan vända och arbeta utan risk för backningsmoment. Det är också önskvärt att det finns plats för flera fraktioner då avståndet till närmsta återvinningsstation är 2,5 km.

El och bredband

El till området finns att ansluta vid transformatorstationen vid den planerade infarten till området. Kommande planläggning får visa om nätet behöver förstärkas.

Väg och trafik

Gång- och cykelvägar

Inom området föreslås en intern väg för angöring till fastigheterna. För oskyddade trafikanter finns inte något alternativt vägnät i området på Näset eller norr om Vika kyrkby, dock kan alternativa sträckningar med låg trafikmängd användas på delar av sträckningen.

Ett nybyggt område med villor genererar med största säkerhet barnfamiljer och barnens säkra skolvägar blir en viktig fråga för områdets framtid.

För Falu kommun gäller idag följande avståndsregler för särskilt anordnad skolskjuts:

Elev i förskoleklass   2 km

Elev i grundskola åk 1-3   3 km

Elev i grundskola åk 4-6   4 km

Elev i grundskola åk 7-9   5 km

Således kan de yngre barnen i det nya området vid Näset komma att omfattas av skolskjuts även till Vikaskolan enligt kommunens regler. Idag finns en hållplats för skolskjuts söder om området i det befintliga området Näset. Skolvägen från planområdet till Vikaskolan går merparten längs med enskilt vägnät, grusvägar med bredden cirka 4,5-5,5 och som saknar gatubelysning. Ett kommande detaljplanearbete behöver studera eventuella åtgärder för att

öka säkerheten längs skolvägen och öka användarvänligheten för gångare och cyklister.

Nya området på fastigheten Andrakebyn 2:13 på Näset i Vika beräknas ge i genomsnitt 97 resor med bil per dygn. I den högst belastade timmen på dygnet kommer således ungefär 10 bilar att färdas på den enskilda vägen per timme.

Vid en räkning av dagens fastigheter på Näset och ett antagande att 75 % av dessa utgör permanent boende i området som tidigare varit fritidshus i merpart, ger det redan etablerade området ungefär samma trafikmängder.

Således vid detta antagande kan en genomsnittlig trafik på den enskilda vägen till Näset bedömas till prognosen 180 – 200 fordon per dygn och därmed klassas som berättigad till högre statsbidrag för enskild väg, några kommunala bidrag för den enskilda vägen är inte aktuella då den omfattas av Trafikverkets bidragssystem.

På den statliga väg 800 finns god kapacitet för ytterligare cirka 100 bilar om dygnet då den idag har en relativ låg trafikmängd.

Genomförandefrågor

Vid ett kommande detaljplanearbete behöver ansvarsfördelning för åtgärder för att öka vägstandarden samt ansvarsfördelning gällande väghållning utredas för de enskilda vägar som ansluter planområdet till Vikavägen. För vägen i planområdet kan det komma att bli aktuellt att bilda en gemensamhetsanläggning. Det kan även bli aktuellt att bilda gemensamhetsanläggning för andra ändamål exempelvis för grönytor och insamlingsplats för avfall och återvinning.

Beroende på vilken VA-lösning det blir för fastigheterna inom planområdet kan det komma att bli aktuellt att även bilda gemensamhetsanläggning för VA-anläggningen.

Konsekvenser av planens genomförande

Landskapsbild, kulturmiljö och byggnadskultur

Landskapsbilden kommer att få den största förändringen från sjösidan. De föreslagna byggnaderna kommer tillsammans med de nyligen byggda norr om området att riskera att ge en känsla av på rad placerade byggnader, vilket är ett främmande mönster i bymiljöerna som är en av de viktiga delarna att värna i kulturmiljön. Önskvärt är att möjliggöra en mer organisk placering av bebyggelsen än vad det tidiga förslaget för området visar för att undvika en negativ påverkan på riksintresset för kulturmiljö.

Framtidsscenario. Vy från sjön med hustak som skymtar över träden.

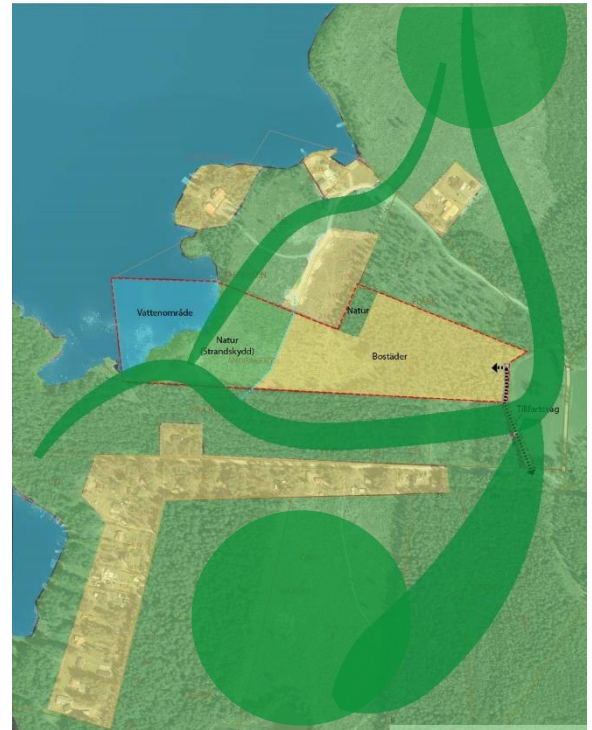
Illustration: Sweco Architects

Naturmiljö

Idag finns sammanhängande gröna stråk i nord-sydlig och öst-västlig riktning i området (bild nedan till vänster). Genom att möjliggöra för bebyggelse kommer det sammanhängande gröna stråk som finns på Näset att bli mindre. Det blir smalare passager med en utbyggnad enligt förslaget (bild nedan till höger) vilket kan bryta vissa rörelsemönster för djurlivet.

Nuläge med grönt stråk

Vid exploatering med kvarvarande grönt stråk

VA

Beroende på vilket alternativ som väljs kommer konsekvenserna att se ut på olika sätt. Det alternativ som VA-utredningen förordar är det som innebär en egen anläggning för vatten och spillvatten genom en gemensamhetsanläggning. Risken med en privat anläggning är att kunskapen om att sköta anläggningen kan vara lägre än om det är en kommunal anläggning eller anslutning.

Trafik/service/tillgänglighet

Området ligger en bit ifrån service och kollektivtrafik. I Vika saknas livsmedelsbutik, vilket innebär att det inte är gång- och cykelavstånd till denna typ av service. Närmsta livsmedelsbutik finns i Hosjö, ca 12 km från planområdet. Busshållplatser finns ca 2 km från planområdet. Tillgängligheten till service är därmed låg och bil som färdmedel är det som troligtvis kommer att vara dominerande.

I dagsläget är säkerheten, tryggheten och användarvänligheten längs skolvägen låg för gående och cyklister då vägen är smal och saknar belysning.

Bad, bryggor och friytor

Det förslag som finns för området ger möjlighet till stora och luftiga tomter. Ytor för rekreation finns även i oexploaterade områden i närområdet genom allemansrätten. Norr om området finns ett servitut för en badplats med båt-brygga. Servitutet är till förmån för de fyra fastigheter som ligger norr om programområdet. En bit söder om programområdet finns planlagd mark för båthus, där det eventuellt kan vara möjligt att inrätta en gemensamhetsanläggning för båt- och badplats.

Det är troligt att det sjönära läget för den föreslagna bebyggelsen kommer att innebära anspråk på att kunna ha båtplats samt möjlighet till bad. Viken som ligger i områdets västra del har strandskydd och är otillgänglig, vilket innebär att detta område inte föreslås för någon förändring. Om bad- och båtplats ska kunna erbjudas föreslås i första hand att befintligt område för bad- och båtplats norr om planområdet samnyttjas. Det planlagda området söder om programområdet skulle innebära behov av att en väg ordnas, samt möjlighet till en gen väg från programområdet. Denna fråga behöver lösas i detaljplanarbetet.

Strandskydd

Det är viktigt att strandzonen vid Runn inte privatiseras, och strandskyddets syfte är att säkerställa detta. Strandzonen ska bevaras och det är viktigt att den inte ianspråk tas. Möjligheten att nyttja strandzonen för allmänheten och för djurlivet behöver beaktas i planläggningen samt om det är möjligt att ordna ett enklare stigsystem inom området som kan vara till nytta för tillgängligheten inom strandskyddat område.

Fortsatt arbete

Under förutsättning att en gemensam VA-anläggning kan anläggas utan att det inom den gemensamma VA-anläggningens livslängd kommer att bli ett verksamhetsområde för vatten och spillvatten och att bebyggelsen kan anpassas till landskapet och kulturmiljön kan processen fortsätta i detaljplanskedet. I arbetet med en eventuell kommande detaljplan ska frågan om vatten och spillvatten, anpassning till landskap och kulturmiljö samt frågor kring vägen till området gällande standard och rättigheter utredas vidare.

Medverkande tjänstepersoner

Planhandlingarna har upprättats av miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, i samråd med berörda inom kommunorganisationen.